(ג) (יב) יִתְפַּלֵּל עִמָּהֶם וְאַחַר כָּךְ יִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע (ד) עִם בְּרָכוֹתֶיהָ: ד זְאַחַר שׁוֹמֵר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל אוֹמֵר אָמֵן (יג) אַחַר בִּרְכַּת עַצְמוֹ, (יד) וְלֹא יַעֲנֶה אָמֵן אַחַר בִּרְכַּת (טו) הַמַּלְךָ (ה) בִּכְבוֹדוֹ. (טז) (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן רט"ו (ס"ו)):

ז הַרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק א' מֵהִלְכוֹת בְּרָכוֹת (ה"ז).

## רלז סֵדֶר תְּפִלַּת עַרְבִית. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א (א) אֵין שְׁלִיחַ צִבּוּר חוֹזֵר הַתְּפִלָּה בִּתְפִלַּת עַרְבִית. (ב) (וְאֵין נוֹפְלִין עַל פְּנֵיהֶם לְאַחַר עַרְבִית):

א הַרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק ט' מֵהִלְכוֹת תְּפִלָּה (ה"ט) וְהַטּוּר וְרַשְׁבָּ"א (בתשובה ח"א סי' קפג).

## רלח לְקַבֵּעַ עִתִּים לַתּוֹרָה בַּלַּיְלָה. וּבוֹ ב' סְעִיפִים:

א עֲיָרוּבִין (י"ח) [ס"ה (ע"א)]. ב שָׁם.

א אֲצָרִיךְ לִזָּהֵר (א) בִּלְמוּד הַלַּיְלָה יוֹתֵר מִבְּשֶׁל יוֹם, וְהַמְבַטְּלוֹ (ב) עָנְשׁוֹ (ג) מֻרְבֶּה: ב אִם יֵשׁ לוֹ

## בֵּאֹר הֵיטֵב

יְדֵי תְּפִלַּת עַרְבִית, וְהָאִידְּ יִתְפַּלֵּל אַחַר כָּךְ עַרְבִית שֵׁנִית, עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב אֲלִיָּה זוּטָא (סק"א) דְּצֵל כָּל פָּנִים לֹא יֵעָמֵד וּפָנָיו אֶל הַקִּיר כְּמוֹ בִּשְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה: ג (ג) יִתְפַּלֵּל עִמָּהֶם. אַף עַל פִּי שֶׁהֵם מִתְפַּלְּלִים מִבְּעוֹד יוֹם, מִכָּל מָקוֹם תְּפִלַּת הַצִּבּוּר צָרִיכָא מִמֵּיסְמַךְ גְּאֻלָּה לְתִפִלַּת עַרְבִית שֶׁהוּא רְשׁוּת. וְנִרְאֶה לִי דְּאִם יֵשׁ שֶׁהוּת, יִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע וּבִרְכוֹתֶיהָ, וְיִדְלֵג 'בָּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן' וְגוֹ' וְגַם 'יָאֵר עֵינֵינוּ' וְגוֹ' כְּדֵי לְהִתְפַּלֵּל עִם הַצִּבּוּר, דְּאֵינָהּ אֶלָּא מִנְהָג, וְכָמָּה גְּדוֹלִים סוֹבְרִים דְּאֵין לֶאֱמֹרוֹ. וְאִם בָּא לְבֵית הַכְּנֶסֶת בְּשָׁעָה שֶׁמִּתְחִילִין בָּרְכוּ וְהוּא לֹא הִתְפַּלֵּל מִנְחָה, יִתְפַּלֵּל מִנְחָה בְּעוֹד שֶׁהֵם קוֹרִין קְרִיאַת שְׁמַע וּבִרְכוֹתֶיהָ וְאַחַר כָּךְ יִתְפַּלֵּל עַרְבִית עִם הַצִּבּוּר, דְּאַף עַל גַּב דְּבֵרְכָה בְּלֹא חֲתִימָה בְּעִלְמָא אֵינָהּ חֲשׁוּבָה בְּרָכָה כְּלָל, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן דַּאֲפִלּוּ קֹדֶם שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה הוּא רַק מִנְהָגָא בְּעִלְמָא, הָבוּ דְּלֹא לְהוֹסִיף עָלָהּ]. עוֹד כָּתְבוּ, בִּמְקוֹמוֹת שֶׁמְּקַדִּימִין לְהִתְפַּלֵּל עַרְבִית מִבְּעוֹד יוֹם וּבָא לְבֵית הַכְּנֶסֶת בְּשָׁעָה שֶׁמַּתְחִילִין בָּרְכוּ וְהוּא לֹא הִתְפַּלֵּל מִנְחָה, יִתְפַּלֵּל מִנְחָה בְּעוֹד שֶׁהֵם קוֹרִין קְרִיאַת שְׁמַע וּבִרְכוֹתֶיהָ וְאַחַר כָּךְ יִתְפַּלֵּל עַרְבִית עִם הַצִּבּוּר וְאַחַר כָּךְ יִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע וּבִרְכוֹתֶיהָ בַּלַּיְלָה. אָכֵן אִם יִהְיֶה לוֹ לְתִפִלַּת עַרְבִית מִנְיָן בַּלַּיְלָה, יַמְתִּין בִּתְפִלַּת מִנְחָה לְהִתְפַּלֵּל בְּשָׁעָה שֶׁהַצִּבּוּר מִתְפַּלְּלִין עַרְבִית, וּתְפִלַּת עַרְבִית יִתְפַּלֵּל אַחַר כָּךְ כְּדִינָהּ עִם צִבּוּר בַּלַּיְלָה [פְּרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"ד)]: (יב) יִתְפַּלֵּל עִמָּהֶם. דְּתִפִלַּת הַצִּבּוּר עֲדִיפָא מִמֵּיסְמַךְ גְּאֻלָּה לְתִפִלָּה (פ) דְּעַרְבִית [וַאֲפִלּוּ אִם הַצִּבּוּר מִתְפַּלְּלִין מִבְּעוֹד יוֹם, אֲפִלּוּ הָכִי יִתְפַּלֵּל (ט) עִמָּהֶם וְיִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע וּבִרְכוֹתֶיהָ כְּשֶׁיּוּגְּעַ וְמַנָּהּ. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן רל"ג סָעִיף א' מָתַי יוּכַל לְהִתְפַּלֵּל שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה (י) דְּעַרְבִית מִבְּעוֹד יוֹם]. אֲבָל כָּל זֶה דַּוְקָא כְּשֶׁהוּא מְשֻׁעָר שֶׁלֹּא יוּכַל לְהַשִּׂיג אַחַר כָּךְ מִנְיָן לְהִתְפַּלֵּל עִמָּהֶם, דְּאִי לָאו הָכִי אֵין לוֹ לְבַטֵּל מִצְוַת סְמִיכַת גְּאֻלָּה לְתִפִלָּה: ד (יג) אַחַר בִּרְכַּת עַצְמוֹ. שֶׁהוּא סִיּוּם בִּרְכַּת קְרִיאַת שְׁמַע, וְאָזֵיל הַמְחַבֵּר לְטַעֲמֵיהּ בְּמַה שֶׁפָּסַק בְּסִימָן רט"ו סָעִיף א', עַיֵּן שָׁם: (יד) וְלֹא יַעֲנֶה וְכוּ'. כִּי הִיא אֵינָהּ שַׁיָּךְ לִבְרַכַּת קְרִיאַת שְׁמַע, וְהָוְיָא כְּכָל בְּרָכָה מְיֻחֶדֶת שֶׁאֵין עוֹנֶה אָמֵן אַחַר בִּרְכַּת עַצְמוֹ: (טו) הַמֶּלֶךְ בִּכְבוֹדוֹ. בְּאוֹמְרוֹ (יא) תָּמִיד יִמְלֹךְ עָלֵינוּ לֹא יִהְיֶה כַּנָּתְנוֹ בִּלְשׁוֹן בַּקָּשָׁה שֶׁיִּמְלֹךְ עָלֵינוּ דְּהַיְנוּ לְקֹרֶב הַגְּאֻלָּה, שֶׁאֵין תְּפִלָּה בַּחֲתִימַת הַבְּרָכָה, אֶלָּא יִהְיֶה כַּנָּתְנוֹ בִּלְשׁוֹן שֶׁבַח, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִמְלֹךְ לְעוֹלָם [מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד)]: (טז) (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן רט"ו. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁשָּׁם כָּתַב הָרַמְ"א שֶׁבִּמְדִינוֹתֵינוּ אֵין נוֹהֲגִין לַעֲנוֹת אַחַר בְּרַכַּת עַצְמוֹ, אֲפִלּוּ אַחַר בְּרַכַּת שׁוֹמֵר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לָעַד:

א (א) אֵין שְׁלִיחַ צִבּוּר וְכוּ'. שֶׁאֵין תְּפִלַּת עַרְבִית חוֹבָה רַק מִצְוָה,

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

ג (פ) אֲבָל בְּשַׁחֲרִית עָדִיף מִצְוַת סְמִיכַת גְּאֻלָּה לִתְפִלָּה מִתְּפִלָּה בְּצִבּוּר, וְעַל כֵּן אִם בָּא לְעַזְרַת אֲבוֹתֵינוּ וְכוּ' אָסוּר לוֹ לְהִתְפַּלֵּל עִם הַצִּבּוּר וְלִקְרֹא קְרִיאַת שְׁמַע וּבִרְכוֹתֶיהָ אַחַר כָּךְ [כָּל הַפּוֹסְקִים]: (ע) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) וְכִדְבָרָיו מוֹכֵיחַ בִּתְשׁוּבַת רַב הַאי גְּאוֹן הַמּוּבָא בְּרֹאשׁ רֵישׁ בְּרָכוֹת (סי' א), עַיֵּן שָׁם, וְקָצַת מִמְּנוּ הָעִתִּיקוּ הַבַּיִת יוֹסֵף בְּסִימָן זֶה (ד"ה ונראה שפיר): (י) הַיְנוּ דְּאִם דַּרְכּוֹ לְהִתְפַּלֵּל מִנְחָה אַחַר

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

# הִלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע סִימָן רלח רלט

(ג) חֹק קָבוּעַ לִלְמֹד בָּךְ וְכָךְ לְיוֹם וְהָיָה טָרוּד בַּיּוֹם וְלֹא הִשְׁלִימוֹ, (ד) יַשְׁלִימֶנּוּ (ג) בַּלַּיְלָה (ה) מִיָּד:

## רלט דִּין קְרִיאַת שְׁמַע עַל מִטָּתוֹ. וּבוֹ ב׳ סְעִיפִים:

א בְּרָכוֹת ד׳ (ע״ב) וְדַף ס׳ (ע״ב).

**א** א קוֹרֵא עַל מִטָּתוֹ (פ) (א) פָּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה שֶׁל שְׁמַע (ב) וּמְבָרֵךְ (ג) [ב] הַמַּפִּיל חֲבֶלִי שֵׁנָה עַל עֵינָי וְכוּ׳. הַגָּהָה: וְיִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע (ג) *סְמוּךְ לְמִטָּתוֹ, וְאֵין אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים וְלֹא מְדַבְּרִים (ד) אַחַר קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל מִטָּתוֹ, אֶלָּא (ג) (ה) יִישַׁן מִיָּד, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ד ה) ׳אִמְרוּ בִלְבַבְכֶם עַל מִשְׁכַּבְכֶם וְדֹמּוּ סֶלָה׳ (כל בו (סר כט) ורוקח (סר שכ) ורבינו ירוחם נתיב ב׳ חלק ב׳). וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ס״ג (ס״פ) אִי מֻתָּר לִקְרוֹת (ו) כְּשֶׁהוּא (ז) שׁוֹכֵב. וְאִם קָרָא קְרִיאַת שְׁמַע וְלֹא יוּכַל לִישַׁן מִיָּד, אָז

### שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

**א [ב] הַמַּפִּיל.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְכָתַב בִּרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ב) בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת לַחְמֵי תּוֹדָה (סי׳ כא) שֶׁיֵּשׁ שִׁרְצָה לוֹמַר שֶׁעַל פִּי הַסּוֹד אִם הָיָה עֵר עַד אַחַר חֲצוֹת וְאָז הוֹלֵךְ לִשְׁכַּב אֵינוֹ מְבָרֵךְ הַמַּפִּיל, וְאֵין הָאֱמֶת כֵּן, אֶלָּא צָרִיךְ לְבָרְכָהּ בְּכָל עֵת שֶׁהוֹלֵךְ לִישׁן, עַיֵּן שָׁם:

### בְּאֵר הֵיטֵב

**ב** (ג) **בַּלַּיְלָה.** דְּהַיְנוּ נָדָד, וְלָכֵן יַתְנֶה בִּתְחִלָּה שֶׁלֹּא יָהֵא עָלָיו נָדָר. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א). אֵין לִקְרוֹא מִקְרָא בַּלַּיְלָה, וְאֵין לִישׁן אֶלָּא אַחַר שֶׁלֹּשׁ שָׁעוֹת, וְיִשְׁכַּב עַל צַד שְׂמֹאל וְיִישַׁן, וְיִשְׁכַּב בְּמִטָּה מְיֻחֶדֶת. וּכְשֶׁתִּשְׁתַּמֵּשׁ, אַחַר שֶׁתִּגְמֹר תְּשׁוּב לְמִשָּׁתְךָ. הָאֲרִ״י זַ״ל (שער הכוונות דרוש תפלת ערבית דרוש א):

**א** (פ) **פָּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה.** וְרַבֵּנוּ יְרֻחָם (נתיב ג ח״ב) כָּתַב לוֹמַר כָּל קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהוּא רְמַ״ח תֵּבוֹת לְשׁוֹן רְמַ״ח אֵיבָרָיו, וְכֵן כָּתַב הָאֲרִ״י זַ״ל (שערי קדושה ח״ב שער ז). וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן רל״ה סָעִיף קָטָן ב׳ מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם: (ב) **הַמַּפִּיל.** מִשְׁמַע דִּבְרֵכַת הַמַּפִּיל יֹאמַר אַחַר שְׁמַע, כְּדֵי שֶׁתְּהֵא הַבְּרָכָה סְמוּכָה לַשֵּׁנָה, וְכֵן עִקַּר. מָגֵן אַבְרָהָם, עַיֵּן שָׁם (סק״ב): (ג) **יִישַׁן מִיָּד.** וְאִם צָרִיךְ לְשַׁמֵּשׁ בְּשֵׁנָה יוֹתֵר מִדַּאי, וְכִדְאִיתָא בְּמַשְׁנָה [סַנְהֶדְרִין פ״ח (מ״ה)] שֵׁנָה לַצַּדִּיקִים רַע לָהֶן וְרַע לָעוֹלָם, וּפֵרַשׁ רַשׁ״י מִפְּנֵי שֶׁאֵינָם עוֹסְקִין בַּתּוֹרָה: **ב** (ג) **חֹק קָבוּעַ וְכוּ׳.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן קנ״ה סָעִיף א׳ וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם (סק״ד): (ד) **יַשְׁלִימֶנּוּ בַּלַּיְלָה.** כְּלוֹמַר (ג) אֲפִלּוּ בַּלֵּילוֹת הַקְּצָרִים מְחֻיָּב לִהְיוֹת נָעוֹר בַּלַּיְלָה כְּדֵי לְהַשְׁלִים חֻקּוֹ, וְלֹא יְאַחֵר זֶה עַד יוֹם מָחָר, כִּי יוֹם שֶׁל אַחֲרָיו מְחֻיָּב בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְנִמְצָא הַיּוֹם זֶה לֹא הִשְׁלִים חֻקּוֹ, וְהָוֵי ׳מְצֻוֹת לֹא יוּכַל לְתַקֵּן׳ [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״א)]: (ה) **מִיָּד.** וְהָוֵי (ג) נָדָר, כְּדְאָמְרִינַן [נְדָרִים (ז׳) (ח׳)] (ע״א) הָאוֹמֵר אֶשְׁנֶה פֶּרֶק זֶה נָדָר גָּדוֹל נָדַר לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, וְאִיתָא בְּיוֹרֶה דֵּעָה בְּסִימָן (ר״ד) [רי״ד] סָעִיף א׳ דְּאִם נָהֵג לַעֲשׂוֹת דָּבָר טוֹב, אִם הָיָה דַּעְתּוֹ לְנָהֹג כֵּן לְעוֹלָם, הֲוֵי נָדָר, וְטוֹב שֶׁיִּתְּנֶנָּה בַּתְּחִלָּה שֶׁלֹּא יִהְיֶה עָלָיו דָּבָר זֶה בְּנֶדֶר, פֶּן יִזְדַּמֵּן אֵיזֶה פַּעַם שֶׁלֹּא יוּכַל לְהַשְׁלִים:

### מִשְׁנָה בְּרוּרָה

**א** * **סְמוּךְ לְמִטָּתוֹ.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ג) **מַה שֶּׁכָּתְבנוּ בְּשֵׁם הַבְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה.** **וְעַיֵּן בְּחַיֵּי אָדָם** (ח״א כלל לה ס״ד) **שֶׁמְּצַדֵּד לוֹמַר דַּאֲפִלּוּ לֹא הָיָה יָכוֹל אַחַר כָּךְ כְּלָל לִישֹׁן גַּם כֵּן אֵין הַבְּרָכָה לְבַטָּלָה,** דְּעֵל מִנְהָגוֹ שֶׁל עוֹלָם הוּא מְבָרֵךְ, וְכֵן מַשְׁמַע בְּחַד תִּירוּצָא בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ג). **וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי צָרִיךְ עִיּוּן בָּזֶה,** אֲחֲרֵי דִּבְרֵכָה זוֹ מְבָרֵךְ עַל עַצְמוֹ, הַמַּפִּיל חֲבָלַי שֵׁנָה עַל עֵינַי וְכוּ׳, וּכְעֵין שֶׁכָּתַב הַשַּׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה בְּסִימָן מ״ו (ס״ק יב) לְעִנְיַן בִּרְכַּת הַמַּצְבִּיר שֵׁנָה כְּשֶׁאֲנַנּוּ יָשֵׁן בַּלַּיְלָה, עַיֵּן שָׁם. **וְעַל כָּל פָּנִים נִרְאֶה לִי דְּאִם מִסְתַּפֵּק שְׁמָא לֹא יוּכַל אַחַר כָּךְ לִישֹׁן בְּוַדַּאי אֵין בְּדַאי לְהַתְחִלָּה לְבָרֵךְ. נִסְתַּפְּקְתִּי אִם הוּא עֲדַיִן קֹדֶם עֲמוּד הַשַּׁחַר אוֹ אַחַר עֲמוּד הַשַּׁחַר בְּעֵת בִּרְכַּת הַמַּפִּיל אַף הוּא מִשְּׁעַר שֶׁעַד שֶׁיִּישַׁן יַעֲלֶה עֲמוּד הַשַּׁחַר, אִי אָזְלִינַן בָּתַר עֵת הַבְּרָכָה שֶׁהוּא עֲדַיִן לַיְלָה, אוֹ בָּתַר שָׁנָה שֶׁיִּהְיֶה בַּיּוֹם וְעַל שְׁנַת הַיּוֹם לֹא נִתְקְנָה הַבְּרָכָה כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים. אֲבָל אִם אַחַר שֶׁעָלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר לֹא מִסְתַּפֵּק לִי כְּלָל, דְּאַף דְּאִיכָּא אֲנָשִׁי דְּגַנּוּ בְּהַהִיא שְׁעָתָא עַד הָנֵץ הַחַמָּה וַעֲדַיִן זְמַן שְׁכִיבָה הוּא עַל פִּי הַדְּחַק כְּדְאִיתָא בְּבְרָכוֹת ט׳ (ע״א), **מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן בִּרְכַּת הַמַּפִּיל נִרְאֶה דְּעָבַר זְמַן,** שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ יָכוֹל לוֹמַר הַשְׁכִּיבֵנוּ אַחַר עֲמוּד הַשַּׁחַר כְּדְאִיתָא שָׁם בַּגְּמָרָא, וּמַפִּילָא בְּעִנְיָנֵנוּ גַּם כֵּן אֵינוֹ יָכוֹל לוֹמַר שֶׁתַּשְׁכִּיבֵנִי לְשָׁלוֹם,

**א** (א) **פָּרָשָׁה רִאשׁוֹנָה.** וְאִם הִתְפַּלֵּל עַרְבִית מִבְּעוֹד יוֹם, (פ) צָרִיךְ לִקְרוֹת (ב) כָּל הַפָּרָשִׁיוֹת, וְיִכַּוֵּן לָצֵאת בָּהֶן הַמִּצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע וְגַם הַמִּצְוָה שֶׁל זְכִירַת יְצִיאַת מִצְרַיִם. וְטוֹב לוֹמַר תָּמִיד כָּל קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא רְמַ״ח תֵּבוֹת [בְּצֵרוּף] (ג) אַל מֶלֶךְ נֶאֱמָן], (ד) לִשְׁמֹר רְמַ״ח אֵיבָרָיו: **(ב) וּמְבָרֵךְ הַמַּפִּיל וְכוּ׳.** מִלְּשׁוֹן הַשְׁלָמָה עֲרוּךְ מַשְׁמַע (ה) דְּבִרְכַּת הַמַּפִּיל אוֹמֵר אַחַר קְרִיאַת שְׁמַע, כְּדֵי שֶׁתְּהֵא הַבְּרָכָה סְמוּכָה לַשֵּׁנָה, וּמַה שֶּׁקּוֹרֵא אַחַר כָּךְ ׳וּשְׁבֹ בִּסְתָר׳ וְאִינָךְ, כֵּיוָן דְּהָוֵי מִשּׁוּם שְׁמִירָה לֹא הָוֵי הֶפְסֵק [וְיֵשׁ מִדַּקְדְּקִין (ו) לְבָרֵךְ הַמַּפִּיל בַּסּוֹף אַחַר כָּל הַפְּסוּקִים]. וְיֵשׁ מַאֲחֲרוֹנִים (ז) שֶׁהִסְכִּימוּ שֶׁיְּבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמַּפִּיל קֹדֶם, (ח) וְאַחַר כָּךְ קְרִיאַת שְׁמַע וְיֶתֶר פְּסוּקֵי דְּרַחֲמֵי (כְּמוֹ שֶׁנִּדְפַּס בַּסִּדּוּרִים). וְנִרְאֶה דְּלְמַעֲשֶׂה יִתְנַהֵג הָאָדָם כְּפִי טִבְעוֹ, דְּהֵינוּ אִם טִבְעוֹ לְהַרְדֵּם בְּאֶמְצַע קְרִיאַת שְׁמַע, טוֹב יוֹתֵר שֶׁיְּקַדִּים בִּרְכַּת הַמַּפִּיל מַה דְּאָפְשָׁר, וְאִם אֵין טִבְעוֹ לָזֶה, טוֹב יוֹתֵר לְאַחַר בִּרְכַּת הַמַּפִּיל עַד לְבַסּוֹף: **(ג) סְמוּךְ לְמִטָּתוֹ.** וְלֹא יִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע כְּשֶׁיְּכַנֵּס לִישֹׁן אֶלָּא כְּשֶׁרוֹאֶה שֶׁהַשֵּׁנָה בָּאָה עָלָיו [סֵדֶר הַיּוֹם (סדר ק״ש שעל המיטה)]. (ט) אֲבָל בִּכְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט) כָּתַב שֶׁיֵּשׁ לִקְרוֹת מִיָּד, שֶׁמָּא יַחְטָפֶנּוּ שֵׁנָה אַחַר כָּךְ וְלֹא יִקְרָא, וְאֵין לָחוּשׁ מִשּׁוּם הֶפְסֵק אֶלָּא כְּשֶׁעוֹשֶׂה דָּבָר אַחֵר בֵּינְתַיִם, אֲבָל מַה שֶּׁיּוֹשֵׁב וְדוֹמֵם לֹא מִקְרֵי הֶפְסֵק, אַף שֶׁשָּׁהָה אֵיזֶה זְמַן קֹדֶם שֶׁיִּישַׁן: **(ד) אַחַר קְרִיאַת שְׁמַע וְכוּ׳.** וְאִם תֹּאבַ לִשְׁתּוֹת אוֹ לְדַבֵּר אֵיזֶה עִנְיָן נָחוּץ, נִרְאֶה שֶׁמֻּתָּר, אַךְ יַחֲזֹר וְיִקְרָא פָּרָשַׁת שְׁמַע. אָכֵן אִם כְּבָר אָמַר בִּרְכַּת הַמַּפִּיל יָזֶה בָּזֶה, כִּי יַפְסִיק בֵּין הַבְּרָכָה לְהַשֵּׁנָה: **(ה) יִישַׁן מִיָּד.** וְאִם צָרִיךְ לְשַׁמֵּשׁ מִטָּתוֹ, יִרְחַץ עַצְמוֹ מֵהַשְׁכֵּבַת זֶרַע שֶׁעָלָיו וְיִטֹּל יָדָיו וְאַחַר כָּךְ יִקְרָא. וּלְפָחוֹת יֹאמַר בִּרְכַּת הַמַּפִּיל וּשְׁמַע אַחַר הַתַּשְׁמִישׁ: **(ו) כְּשֶׁהוּא שׁוֹכֵב.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּשָׁם מוּכָח בְּסָעִיף א׳ בַּהֲגָ״ה דְּלְכַתְּחִלָּה אֵין כְּדַאי לֵילֵךְ וְלִשְׁכַּב וְלִקְרוֹתָהּ בְּשָׁכְיָבָה, אֶפִלּוּ כְּשֶׁהוּא שׁוֹכֵב עַל צִדּוֹ מַמָּשׁ. כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ה), דַּוְקָא כְּשֶׁקּוֹרֵא זוֹ הַקְּרִיאַת שְׁמַע לְשֵׁם חוֹבָה, כְּגוֹן שֶׁהִתְפַּלֵּל עַרְבִית מִבְּעוֹד יוֹם וְצָרִיךְ עַתָּה לְכַוֵּן לְקַיֵּם הַמִּצְוָת עֲשֵׂה דְּקְרִיאַת שְׁמַע, לָכֵן צָרִיךְ לִזָּהֵר בְּכָל פְּרָטֵיהָ, אֲבָל אִם כְּבָר קָרָא בִּזְמַנָּהּ וְקוֹרֵא עַתָּה רַק מִשּׁוּם קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִּטָּה, מֻתָּר לְכַתְּחִלָּה לִקְרוֹתָהּ בְּשָׁכְיָבָה.

### שַׁעַר הַצִּיּוּן

**אֶלָּא שֶׁלְּכַתְּחִלָּה יוֹתֵר טוֹב לִלְמֹד מִקְרָא בְּיוֹם,** וְנוֹטֵעַ דָּבָר זֶה מִמַּה דְּאִיתָא בְּמִדְרָשׁ (פרקי דר״א פמ״ה) שֶׁהָיָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לוֹמֵד עִם מֹשֶׁה מִקְרָא בַּיּוֹם וּמִשְׁנָה בַּלַּיְלָה: **ב** (ג) עוֹלַת תָּמִיד (סק״ב): (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א):

**א** (פ) מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן רל״ה (סק״ב): (ב) דְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם שָׁכַתַב שָׁם שְׁתֵּי פָּרָשִׁיוֹת אָזַיל לְטַעֲמֵיהּ שֶׁפָּסַק כְּתַלְמִידֵי רַבֵּנוּ יוֹנָה (ברכות א. ד״ה אלא) דְּבִיצִיאַת מִצְרַיִם יוֹצֵא בְּמַה שֶׁקּוֹרֵא ׳וַיֹּאמֶר׳ מִבְּעוֹד יוֹם, אֲבָל לְפִי מַה שֶּׁהֲרִיךְ בְּשַׁאֲגַת אֲרִיֵה (סי׳ ג) וּמַסִּיק דְּאֵינוֹ יוֹצֵא בָּזֶה שֶׁקּוֹרֵא מִבְּעוֹד יוֹם, עַל כָּרְחֲךָ צָרִיךְ לִקְרוֹתָהּ עַכְשָׁו מִדִּינָא, וּמַפִּילָא צָרִיךְ לְכַוֵּן גַּם כֵּן הַמִּצְוָת עֲשֵׂה שֶׁל זְכִירַת יְצִיאַת מִצְרַיִם, דַּאֲפִלּוּ לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah